

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad:	30 Tachwedd 2021
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad yr Aelod Cabinet dros Blant a Chefnogi Teuluoedd
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Dilwyn Morgan
Swyddog Cyswllt:	Morwena Edwards, Cyfarwyddwr Corfforaethol

Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.

Y RHESYMAU PAM FOD ANGEN PENDERFYNIAD

Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad yn effeithiol

---

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw diweddarau fy nghyd aelodau ar yr hyn sydd wedi digwydd yn y meysydd yr wyf yn gyfrifol amdanynt fel yr Aelod Cabinet dros Blant a Chefnogi Teuluoedd. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r hyn sydd wedi digwydd hyd yma yn 2021-22 yn erbyn addewidion Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-2023; materion a lle mae'r mesurau perfformiad arni; a'r diweddaraf o ran cynlluniau arbedion a thoriadau.
- 1.2 Hoffwn nodi bod y materion eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfodydd Herio Perfformiad Adrannol, oedd hefyd yn cynnwys cynrychiolaeth o'r Pwyllgor Craffu.
- 1.3 Mae'r prosiectau blaenoriaeth drwy Gynllun y Cyngor yn symud ymlaen, ac ar y trywydd i gyflawni yn erbyn ein addewidion, a'u pwrpas. Mae rhai materion eraill wedi codi i sylw drwy ein herio perfformiad sy'n achosi pryder i ni ac rwy'n amlinellu rhieny isod.

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.llyw.cymru

2 PROSIECTAU CYNLLUN CYNGOR GWYNEDD 2018-2023

2.1 Nodir isod y cynnydd sydd wedi ei wneud hyd yma yn erbyn prosiectau blaenoriaeth yr Adran. Mae'r blaenoriaethau hyn yn mynd i'r afael gyda prif risgiau yr adran. Yn gyffredinol teimlaf fod bob prosiect ar hyn o bryd yn mynd i'r cyfeiriad cywir yn erbyn yr addewidion yr ydym wedi eu gwneud yng Nghynllun y Cyngor.

2.2 Strategaeth Cadw Teuluoedd Gyda'i Gilydd

Rwy'n falch o nodi fod y rhaglen Diogelu Plant yn Effeithiol, ymyrraeth Ffordd Gwynedd ar y cyd rhwng Adran Plant ac Addysg; a datblygu Strategaeth Cadw Teuluoedd Gyda'i gilydd yn symud ymlaen fel y rhaglwewyd. Fodd bynnag rwyf yn tynnu eich sylw fod heriau staffio ar draws gwasanaethau'r Adran yn pery pryder i mi, ac yn risg i ni fethu a gwireddu gweledigaeth y Strategaeth hon.

2.3 Sicrhau darpariaeth arbenigol briodol leol ar gyfer plant gydag anghenion cymhleth

Er fod y pandemig wedi oedi'r rhaglen trawsffurfio hon, gallaf nodi fod yr Adran ar y cyd gyda Bwrdd Iechyd a Chyngor Mon wedi addasu ac ailgydio yn y prosiect. Mae'r Tim Aml-asiatnaethol yn ei le ers mis Medi; mae rhaglen hyfforddiant i uwchsgilio'r gweithlu presennol ar draws addysg, gofal cymdeithasol a iechyd i gefnogi plant gydag anghenion dwys a cymhleth yn parhau.

2.4 Sicrhau fod teuluoedd a phlant gydag awtistiaeth yn cael mynediad i'r gefnogaeth sydd ei angen arnynt i ffynnu

Mae grŵp prosiect wedi ei sefydlu ac maent wedi cwblhau adolygiad o sefyllfa bresennol profiadau teuluoedd gyda plant ag awtistiaeth. Mae'r Grŵp wedi tynnu Cynllun Awtistiaeth drafft ynghyd sy'n dangos be sydd angen i ni ei wneud i ymateb i argymhellion yr adolygiad. Byddaf yn dod a'r cynllun hwnnw i'r Cabinet yn fuan. Rydym hefyd wedi denu adnoddau i benodi Cydlynnydd i'r Cynllun a byddwn yn symud i recriwtio yn yr wythnosau nesaf.

2.5 Cefnogi Llesiant Pobl

Mae'r gwaith o gefnogi lleisant pobl dros y misoedd diwethaf wedi parhau i ganolbwyntio ar ymateb i heriau a sgil-effeithiau'r pandemig. Rydym yn parhau i fod yn rhan o beilot Hybiau Cefnogi Covid, ac yn disgwyl gwerthusiad ohono cyn diwedd y flwyddyn. Ers fy niweddariad blaenorol rydym bellach wedi sefydlu trefniadau Grwpiau Tasg a Gorffen Traws Adrannol ar gyfer y ffrydiau gwaith sydd wedi eu blaenoriaethu gennym fel Cyngor. Mae rhai o'r ffrydiau gwaith hynny yn symud ymlaen yn dda megis atal digartrefedd, gofalwyr di-dal, llesiant plant a pobl ifanc ac mae rhai o'r ffrydiau gwaith eraill angen eu cadarnhau ymhellach, sef Gwydnwch Cymunedol, Model Pen Blaen i Wasanaethau'r Cyngor a Tlodi. Mae'r newidiadau mewn budd-daliadau, cynnydd mewn costau byw fel bwyd a tanwydd dros y misoedd diwethaf yn fater o gryn bryder i mi a cyd-aelodau. Mae gwaith ar y cyd gyda'n partneriaid i gynnyddu ein capasiti i helpu trigolion o gyda cyngor ariannol, delio gyda dyledion, a tlodi bwyd.

3. PERFFORMIAD A MESURAU

- 3.1 Byddwn yn dymuno tynnu eich sylw at y materion canlynol, nad ydynt yn ymwneud a'r Prosiectau Blaenoriaeth, ond eu bod nhw'n derbyn sylw gan yr adran oherwydd eu bod yn cael effaith ar berffromiad gwasanaethau a/neu yn achosi pryder i ni.
- 3.2 Capasiti y Gweithlu – Ers fy niweddariad blaenorol mae'r sefyllfa gweithlu yn parhau yn fater o bryder difrifol. Mae'r Adran yn gweithredu trefniadau dros dro er mwyn delio gyda diffyg yn y niferoedd anghenrheidiol o weithwyr cymdeithasol a gweithwyr gofal cefnogol drwy ddargyfeirio gweithywr i'r Timau Gwaith Cymdeithasol. Mae'r adran hefyd yn parhau i drio recriwtio gweithwyr cymdeithasol. Mae llwythi achos y gweithlu presennol yn cynnyddu, a nifer o'r achosion hynny yn gymhelth ac felly angen mwy o amser, sylw a chefnogaeth. Mae risg, oherwydd y prinder o weithwyr cymwysiedig, i'n gallu i gyflawni'r prosiectau blaenoriaeth, a'n gwaith dydd i ddydd; ynghyd a risg o effaith anwydol i iechyd a lles y staff eu hunain.
- 3.3 O ran mesurau yr adran, rwyf ar y cyfan yn hapus gyda'u perfformiad. Byddwn yn dymuno tynnu eich sylw at 3 yn benodol sy'n darlunio stori yr adran yn ystod y cyfnod sydd dan sylw yn yr adroddiad hwnnw.
- 3.5 Mae niferoedd sy'n cysylltu am Wybdoeth, Cyngor neu Gefnogaeth yn parhau i gynyddu yn 585 ym mis Medi. Mae hyn bron yn 19% o gynnydd o gymharu a a'r un cyfnod flwyddyn diwethaf.
- 3.6 Ond, er fod y galw sy'n cyrraedd yr adran ar gynnydd, braf yw cael nodi unwaith eto fod ein strategaeth ni i gadw teuluoedd gyda'i gilydd a peidio a dod a plant i mewn i ofal yn ddiangen yn dwyn ffrwyth. Gyda 872 o blant yn agored i'r adran ar ddiwedd Medi, mae 83% ohonynt yn cael eu cefnogi i fyw gyda'u teulu. Rydym eto yn gweld gostyniga yn nifer y plant sydd mewn gofal, o 281 ym mis Ebrill i 268 mis Medi. Dengys y mesurau yma fod ein penderfyniadau ni yn amserol ac yn gywir; a bod gennym ystod o becynnau cefnogaeth dwys ac arbenigol i gadw plant gyda'u teuluoedd yn ddiogel.

4 SEFYLLFA ARIANNOL / ARBEDION

- 4.1 Mae'r Cabinet wedi trafod prif gynllun arbedion, Cynllun Dechrau i'r Diwedd, yr adran ym mis Ionawr 2021, pan ddilëwyd £1,149,000 o'r targed (£688,000 o'r targed hyd at 2020/21 a £460,000 pellach ar gyfer 2021/22). Fodd bynnag mae'r adran yn parhau i edrych ar gyflawni'r targed arbedion diwygiedig drwy wella effeithlonrwydd eu trefniadau gwaith. Mae'r adran yn cynllunio ar gyfer gwireddu arbedion 2022-23 ar hyn o bryd.
- 4.2 Ar gyfer 2021/22, fel rhan o'r drefn bidiau mae'r Adran dderbyn gwerth dros £1,824,000 o fidiau parhaol i gwrdd â phwysau anorfod yn bennaf ar leoliadau plant mewn gofal. Mae'r rhagolygon cynnar eleni yn awgrymu fod y cyfuniad o adnodd ychwanegol ynghyd â dileu gwerth £1,149,000 o arbedion, wedi cynorthwyo sefyllfa ariannol yr Adran ac felly yn seiliedig ar y sefyllfa bresennol, rhagwelir y bydd modd cadw o fewn y gyllideb.

5 Barn y Swyddogion Statudol:

i. Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb

ii. Y Pennaeth Cyllid:

Cadarnhaf fod y wybodaeth a gyflwynir ym mharagraff 4 o'r adroddiad, am y sefyllfa ariannol ac arbedion, yn adlewyrchiad teg a chywir o'r hyn ddigwyddodd yn y broses cyllidebu ar gyfer 2021-22 a'r hyn adroddwyd eisoes i'r Cabinet yn dilyn yr adolygiad ariannol o'r sefyllfa ar ddiwedd mis Awst.

a. Barn yr Aelod Lleol:

- i. Ddim yn fater lleol.

b. Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad:

- i. Dim i'w nodi.
-

Atodiadau